

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO SERRA DO FARELO, NOS CONCELLOS DE AGOLADA (PONTEVEDRA) E ANTAS DE ULLA (LUGO), PROMOVIDO POR AV SERRA DO FARELO, S.L.U. (CLAVE: 2022/0083)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental (BOE núm. 296 do 11 de decembro), modificada pola Lei 9/2018, do 5 de decembro (BOE núm. 294 do 6 de decembro), polo Real Decreto-lei 23/2020, do 23 de xuño (BOE núm.175, do 24 de xuño) e polo Real Decreto-lei 36/2020, de 30 de decembro (BOE núm. 341 do 31 de decembro), establece no seu artigo 7.1 apartado a) que os proxectos incluídos no seu anexo I serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos do dito anexo I atópanse, no grupo 3.i), os parques eólicos que teñan 50 ou máis aerogeneradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Segundo o indicado polo promotor, este sería o caso da actuación pretendida, dado que unha das alternativas estudadas sitúase a menos de 2 km do parque eólico Farelo, en funcionamento.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1 INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1.-Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é AV Serra do Farelo, S.L.U. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

2.2.-Antecedentes, obxecto do proxecto, descrición e localización

O parque eólico Serra do Farelo, cunha potencia total inicial de 18 MW, foi admitido a trámite na Resolución do 20 de decembro de 2010 da entón da Consellería de Economía e Industria pola que se aproba a relación de anteprojectos de parques eólicos seleccionados ao abeiro da Orde do 29 de marzo de 2010 para a asignación de 2.325 MW de potencia na modalidade de novos parques eólicos en Galicia.

No tocante ao trámite ambiental, iniciouse a súa avaliación de impacto ambiental (AIA) ao abeiro da normativa vixente naquel momento (Real Decreto Lexislativo 1/2008, do 11 de novembro), chegándose a formular a declaración de impacto ambiental do proxecto o 02.04.2013, publicada no DOG núm. 98 do 24 de maio de 2013.

O 25.01.2021, AV Serra do Farelo, S.L.U. presentou unha solicitude de autorización administrativa previa e de construción de instalacións de produción de enerxía eléctrica, declaración de utilidade pública e aprobación do proxecto sectorial, ao abeiro da Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o

aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, e as súas modificacións.

Consecuentemente, a nova tramitación ambiental iniciase segundo a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental (BOE núm. 296, do 11.12.2013) e as súas modificacións.

Cómpre sinalar que na configuración do novo proxecto, o número de aerogeradores redúcese de 6 a 5 e cambia o modelo de aerogerador, o que supón un incremento da altura inicial en 37 m, aumento da área de varrido e da superficie das plataformas de montaxe. A disposición do parque pasa de constar de dúas aliñacións tanto ao norte como ao sur da estrada principal a manterse só a sección ao norte. Modifícase a posición da subestación, da torre meteorolóxica e elimínase a zona de aprovisionamento.

Polo anterior, resultou pertinente a cancelación do expediente ambiental inicial (clave 2011/0073) e a apertura do presente expediente (clave 2022/0083).

De acordo coa documentación agora achegada, o proxecto consiste na execución dun parque eólico de 18 MW de potencia total nos concellos de Agolada (Pontevedra) e Antas de Ulla (Lugo), composto por 5 aerogeradores e a súa infraestrutura asociada, que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto son as seguintes:

- Número de aerogeradores: 5
- Modelo previsto: Vestas V-150 (2) e V-136 (3)
- Potencia nominal unitaria: 4,2 MW (2), 3,3 MW (2) e 3,0 MW (1)
- Potencia total instalada: 18 MW
- Altura de buxa: 105/112 m
- Diámetro de rotor: 150/136 m
- Orzamento (execución material): 15.300.000,19 euros

Inclúe ademais unha subestación transformadora de 30/132 kV, que ocupará unha superficie de 64 x 43 m² na que se situará o parque de intemperie, o edificio de control, os vieiros e zonas de acceso e estacionamento, así como espazo para unha posible ampliación. O edificio de control executarase nun único nivel no que se localizarán a sala de control, os vestiarios, aseo, local para o grupo electrógeno, e demais servizos auxiliares. O abastecemento de auga realizarase mediante a construción dun pozo de barrena e o saneamento de augas residuais efectuarase mediante fosa séptica baleirado periodicamente por xestor autorizado. Anexo ao edificio situarase o parque de intemperie da subestación onde se instalará a aparelamenta eléctrica de 132 kV.

En canto á evacuación da enerxía producida no parque, efectuarase a través da LAT 132 kV evacuación parque eólico Serra do Farelo, promovido por AV Serra do Farelo, S.L.U. (obxecto doutro expediente).

O acceso ao parque realizarase a partir da estrada N-640 quilómetro 144, ao sur do parque eólico, entre os lugares de Trascastra (Agolada) e Ludeiro (Antas de Ulla).

Proxéctase tamén a instalación dunha torre meteorolóxica de tipo autoportante de ata 112 m de altura, entre os aerogeradores SF-01 e SF-02.

A obra civil inclúe a apertura de 2.629 m de vieiros de nova construción e o acondicionamento de 1.113 m de vieiros ou pistas existentes. A sección tipo terá un ancho de calzada mínimo de 6 m e contará con drenaxes transversais e lonxitudinais para a recollida e evacuación das augas pluviais. Así mesmo, escavaranse 3.567 m de gabias para soterrar o cableado de media tensión, rede de terras e de comunicacións, que se tenderán entre cada aerogerador e o edificio de control.

Como áreas de ocupación temporal, durante a execución das obras empregaranse as plataformas de montaxe como zona de parque de maquinaria e de aprovisionamento de material.

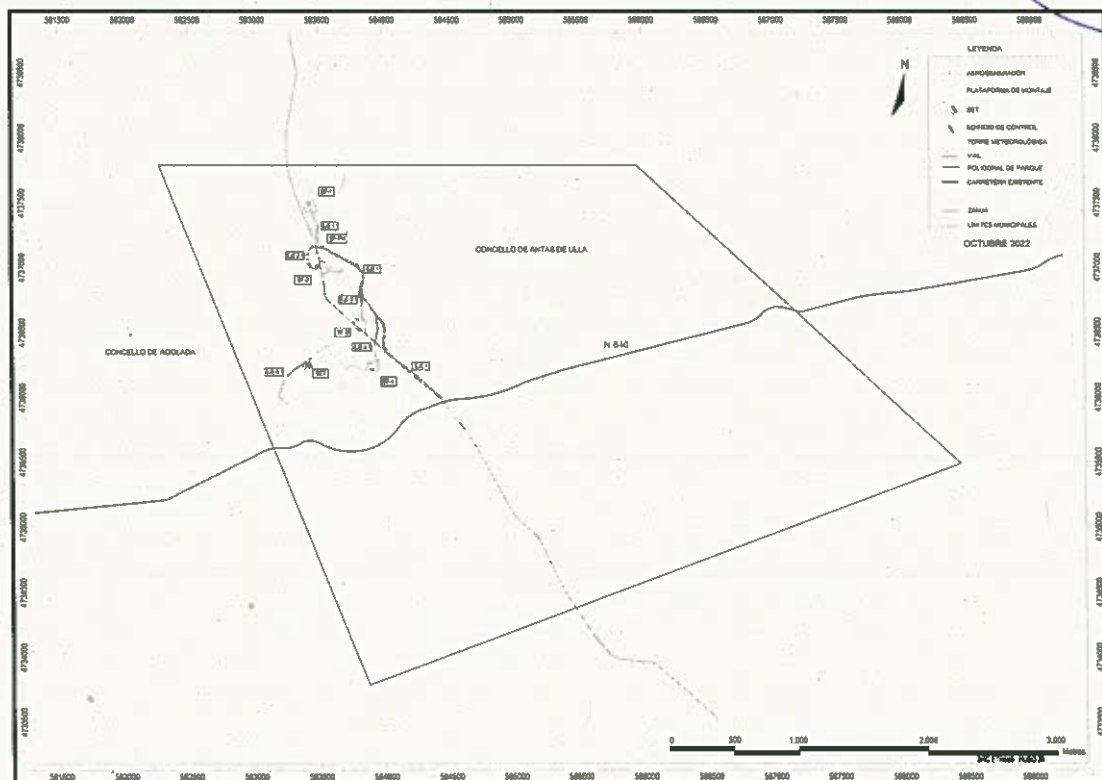
Porén, debido a certos condicionantes xurdidos durante a tramitación do expediente, o promotor propón unha serie de modificacións no parque respecto do reflectido no EslA, que consisten basicamente na eliminación do aeroxerador SF-05 e as súas infraestruturas asociadas, e a redistribución da potencia do parque entre os 4 aeroxeradores restantes, que manteñen o modelo e posición (modelo V-150 (1) e V-136 (3) e potencias nominais unitarias de 5,6 MW (1), 4,3 MW (2) e 3,8 MW (1)). Asemade, elimínase a zona de xiro existente entre os aeroxeradores SF-01 e SF-02 e axústase lixeiramente a orientación da plataforma dos aeroxeradores SF-01 e SF-03 e do trazado das gabias de cableado.

No expediente consta o documento titulado *Adenda al estudio de impacto ambiental. Ajustes derivados del proceso de información pública y consultas. Septiembre 2022*, que contén a descrición e a valoración ambiental das anteditas modificacións.

Coa dita configuración actualizada, a obra civil comprenderá a apertura duns 2.316 m de vieiros novos de accesos e servizo ás instalacións e o acondicionamento, para o mesmo fin, doutros 754 m de pistas e camiños existentes. En canto ás gabias de cableado, recorrerán en paralelo aos vieiros na súa maior parte, sumando un total de 3.904 m de lonxitude. Asemade, variará a ocupación e movemento de terras debido á eliminación do aeroxerador. O resto de características das infraestruturas manteranse conforme ao indicado no EslA.

O prazo estimado de execución do proxecto é duns 10 meses.

Inclúese a continuación un bosqueixo do proxecto coa configuración reflectida no EslA:

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL DO PROXECTO PARQUE EÓLICO SERRA DO FARELO, NOS CONCELLOS DE AGOLADA (PONTEVEDRA) E ANTAS DE ULLA (LUGO), PROMOVIDO POR AV SERRA DO FARELO, S.L.U.

(CLAVE: 2022/0083)

1.3.-Principais elementos ambientais da contorna

O parque eólico sitúase sobre o cordal de Farelo, ao redor do cumio de Pico Longo duns 762 m de altura sobre o nivel do mar. Dende estes montes parten numerosos afluentes do río Ulla ao nordés da serra e o río Arnego ao suroeste. O ámbito da infraestrutura caracterízase pola cobertura de matogueira e rochedo con pequenas manchas de plantacións forestais, bordeado por mosaico agroforestal con asentamentos de poboación.

Os núcleos poboacionais máis próximos son Trascastro a 700 m e Fonfría a 1 km, e a menos de 2 km aparecen numerosos núcleos como Ludeiro, Romariz, Lamas, O Val e Aián. Polo sur discorre a N-640 que fai de principal vía de conexión da infraestrutura.

A nivel hidrolóxico, a área de actuación pertence ao ámbito competencial da Demarcación hidrográfica Galicia Costa. Respecto das zonas protexidas, atópanse próximos ao parque os tramos de interese para a conservación de especies ameazadas, río Arnego e río Ulla, localizados a 5,9 km ao suroeste e 5,4 km ao nordés respectivamente.

Próximos ás actuacións proxectadas discorren os seguintes cursos fluviais: rego de Couso, rego do Peizal, rego de San Martiño e rego de Ferreiroa así como os seus afluentes, todos eles tributarios do río Ulla.

En canto a hábitats naturais de interese comunitario ou prioritarios, segundo o informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, en base ao Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España, na zona de actuación localízanse teselas dos hábitats 4030 Uceiras secas europeas, 4020* Uceiras húmidas atlánticas de zonas temperadas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix* e 4090* Uceiras oromediterráneas endémicas.

Respecto das especies de fauna e flora presentes, a dita dirección xeral menciona que a cuadrícula na que se inclúe o ámbito de actuación do proxecto (UTM 10x10 29TNH83) correspóndese coa área de distribución das seguintes especies protexidas, incluídas no Catálogo Galego de Especies Ameazadas como vulnerables (V) ou en perigo de extinción (PE):

Anfibios:

Rana iberica (V)

Rana temporaria (V)

Circus cyaneus (V)

Circus pygargus (V)

Scolopax rusticola (V¹)

Aves:

Milvus milvus (PE)

Gallinago gallinago (PE¹)

Vanellus vanellus (PE¹)

Mamíferos:

Galemys pyrenaicus (V)

Rhinolophus ferrumequinum (V)

Rhinolophus hipposideros (V)

¹ Poboación nidificante

Cabe salientar que os datos sinalados anteriormente están referidos a información asociada a unha cuadrícula 10x10 km, polo que unicamente proporciona unha primeira aproximación.

En canto ás áreas protexidas, a uns 7 km ao norte do parque eólico atópase a zona de especial conservación, ZEC Serra do Careón, ao oeste sitúase o ZEC Sobrerais do Arnego e a 12,8 km ao suroeste o ZEC Monte do Faro. Próximo as infraestruturas, na zona sur, estaría situado o humidal A Charca.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia o lugar onde se desenvolverá a actuación enmárcase na grande área paisaxística Galicia Central, nas comarcas paisaxísticas de Terra de Melide – Arzúa, A Ulloa e O Deza. As Áreas de Especial Interese Paisaxístico (AEIP) que rodean as infraestruturas proxectadas nun radio de 8 km son: AEIP-07-21 Alto Ulla, a AEIP-07-17 Castelo de

Pambre, a AEIP-07-20 Sobreiras do Arnego, a AEIP-07-16 Mourazos e O Monte San Xurxo. Ao sueste da infraestrutura atópase o miradoiro Cima do Farelo xunto con varios lugares de especial interese paisaxístico, asociados ao monte do mesmo nome, de valor cultural e natural.

En canto ao patrimonio cultural, atendendo ao listado de elementos do patrimonio cultural inventariados presentado polo promotor, na contorna do parque contabilízanse 39 elementos, 25 de carácter arqueolóxico (mámoa de Fontefría 1, Torre Vella, Torre Nova, mámoas 2, 3, 4, 5, 6, 7 e 8 de Mallouco, castro de Ludeiro de Abaixo, petróglifo do Depósito, petróglifo de S. Martiño de Carrasco, petróglifo 1 e 2 de Pena de Chaos, petróglifos de Picurela 1, castro de Val/O Castro, O Marco - mámoa 9 de Mallouco, mámoa de Tras do Agro 1, petróglifo de Picolongo, Aián e Val, O Marco - mámoa de Mallouco 2, mámoa 2 e 3 de Tras do Agro e mámoa de Picolongo - do Monte da Cima da Costa), 13 etnográfico (hórreo 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 e 9 de Trascastro, cruceiro de Trascastro, Cuarto dos Mouros, Nove Muíños dos Herdeiros, cruceiro de Fonfría e cruceiro de Fontela) e un arquitectónico (igreja de San Martiño de Amarante). No acceso ao parque dende a estrada nacional N-640 preséntase unha acumulación de elementos patrimoniais, a necrópole de Mallouco e de Tras do Agro.

2.-TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1.-Resumo da tramitación

Tras o transcurso dos acontecementos recollidos no apartado de antecedentes desta declaración, o Consello da Xunta de Galicia, na súa reunión do 17.06.2021 acordou declarar iniciativa empresarial prioritaria o proxecto do parque eólico Serra do Farelo, promovido por AV Serra do Farelo, S.L.U., ao abeiro do establecido nos artigos 42 e 43 da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento de implantación de iniciativas empresariais en Galicia, modificada pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, e pola Lei 9/2021, do 25 de febreiro, de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia.

Por Resolución do 27 de xullo de 2021, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, declarouse a tramitación de urxencia dos procedementos administrativos correspondentes ao parque eólico Serra do Farelo, o que supón a redución á metade dos prazos establecidos para o procedemento ordinario, salvo os relativos á presentación de solicitudes e recursos.

Mediante Resolución do 28 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais (publicado no DOG núm. 217, do 11.11.2021), sometéronse a información pública as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto de interese autonómico, o EsIA e a solicitude de declaración de utilidade pública do parque eólico. Así mesmo, a dita dirección xeral efectuou o trámite de consultas sobre o EsIA.

Mediante Resolución do 1 de marzo de 2022, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais (publicado no DOG núm. 62, do 30.03.2022), sometéronse de novo a información pública as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto de interese autonómico, o EsIA e a solicitude de declaración de utilidade pública do proxecto.

O 01.06.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia que, entre outra documentación, contén o *Parque eólico de Serra do Farelo. Estudio de impacto ambiental. Marzo 2021. Revisión setembro 2021, e o Proyecto de ejecución parque eólico de Serra do Farelo. Marzo 2021.*

Xa iniciada a revisión e a análise técnica do expediente recibido, considerouse necesario completalo tanto con diversos informes de organismos competentes e as correspondentes respostas do promotor, como cunha addenda que aclarase certas discrepancias observadas na documentación achegada. Esta eiva notificóuselle ao órgano substantivo mediante a correspondente solicitude de documentación na data 14.06.2022. Como contestación ao anterior requirimento, recíbese documentación nas datas 05.07.2022 e 01.09.2022.

O 08.09.2022 reiterouse a solicitude dos informes e correspondentes respostas do promotor aos informes das direccións xerais de patrimonio cultural e natural, que foron achegados polo órgano substantivo nas datas 29.09.2022 e 27.10.2022.

O 28.10.2022 recíbese neste servizo o bosquejo final do proxecto.

2.2.- Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EsiA), o documento técnico do proxecto de execución, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EsiA xunto coas correspondentes contestacións do promotor.

- En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:
- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural despois de informar dos antecedentes e feitos e das consideracións legais e técnicas, constata que no contorno do parque eólico existen bens do patrimonio cultural e que estes son identificados na documentación achegada, aportando un listado dos elementos inventariados dentro da poligonal, no que enumera un total de 20 xacementos arqueolóxicos e 10 etnolóxicos. No anexo III do EsiA achégase o documento titulado *Estudio de impacto sobre el patrimonio cultural*, no que se valoran os impactos dos elementos inventariados. Segundo isto produciríase un impacto moderado na mámoa 8 de Mallouco por situarse 58 m ao sur do vieiro principal e na mámoa 9 de Mallouco, por situarse a 40 m ao sur do dito vieiro, existindo discrepancias en canto ao elemento mámoa 2 de Mallouco, que aparece dúas veces con distinta valoración do impacto. O dito anexo enumera unha serie de medidas correctoras de carácter xeral, así como medidas específicas para as mámoas de Mallouco afectadas e para a mámoa e petróglifo de Picolongo, situados próximos ao aeroxerador 2.

Logo disto, sinala unha serie de consideracións técnicas respecto da documentación achegada. Entre elas, indica que no inventario ambiental aportado non veñen recollidos todos os bens pertencentes ao patrimonio cultural existentes na poligonal. Concretamente non se recollen: o castro de Ludeiro de Abaixo, os petróglifos 1 e 2 de Pena dos Chaos, o petróglifo do Depósito e o petróglifo de San Martiño de Carrasco. Tampouco se indica nome nin código do elemento etnográfico localizado a carón do aeroxerador 2. Indican tamén, que os planos non están a escala axeitada e non se aprecian con detalle as especificacións das obras a executar. Sinalan que a obra de apertura de vieiro na contorna da estrada nacional 640, se desenvolve nun contexto arqueolóxico singular, nunha zona de necrópole neolítica que presenta un conxunto de polo menos 11 túmulos localizados nun mesmo espazo xeográfico, a necrópole de Mallouco e a necrópole de Tras do Agro.

A dirección xeral informa favorablemente, sempre que se corrixan os erros detectados e co cumprimento dunha serie de condicións. Deberase levar a cabo unha intervención arqueolóxica consistente na realización de sondaxes valorativas manuais na zona dos traballos de acondicionamento do vieiro polo que se accede ao parque e que discorre polo contorno de protección da necrópole de Mallouco, para o que se presentará un proxecto arqueolóxico. Deberá completarse o inventario ambiental e incluír planimetría coa definición axeitada, entre outras condicións.

Finaliza indicando que as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que ser autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural.

En contestación ao dito informe o promotor presenta un escrito no que realiza comentarios e aclaracións ás observacións realizadas pola dirección xeral no seu informe. Mostra a súa conformidade con varios dos puntos, completa o inventario cultural, aclarando a discrepancia co elemento mámoa de Mallouco 2 e engadindo o elemento O Marco Mámoa de Mallouco 2 con impacto valorado como compatible, e indica que o elemento próximo ao aeroxerador 2 se trata do elemento etnográfico denominado Cuarto dos Mouros. Sinala, tamén, que se inclúe plano de detalle a escala axeitada para a correcta identificación dos elementos do patrimonio cultural.

Respecto da resposta do promotor, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite un segundo informe no que indica que o plano sinalado na resposta do promotor non se inclúe polo que non é posible a súa valoración, así como tampouco se inclúen no inventario ambiental todos os elementos do patrimonio cultural. Remata informando favorablemente os documentos sempre que se complete a documentación e se teñan en conta as consideracións e condicións indicadas.

En resposta, o promotor remite un escrito acompañado do documento titulado *Parque eólico Serra do Farelo. Documentación complementaria al estudio sobre el patrimonio cultural. Junio 2022*. Neste documento procede a actualizar o inventario no que se inclúen todos os bens do patrimonio cultural existentes dentro da poligonal, así como a cartografía requirida.

Nun terceiro informe, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, indica que na súa resposta, o promotor inclúe os requirimentos do anterior informe e asume todos os condicionados indicados por esa dirección xeral. Porén, tras unha revisión dos modelados do terreo, planos de pendentos e serie histórica da fotografía aérea, os servizos técnicos detectaron varios avultamentos na poligonal do parque eólico que semellan corresponderse con xacementos tumulares e que non se verían afectados polas obras. Finaliza informando favorablemente co cumprimento das medidas protectoras e correctoras incluídas no EsiA e na documentación complementaria, así como as consideracións e condicións indicadas nos informes desa dirección xeral. Indica que debe engadirse ao dito condicionado, no marco do control e seguimento arqueolóxico das obras, a revisión en campo dos posibles novos xacementos tumulares.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un primeiro informe sobre o EsiA no cal, tras un resumo dos antecedentes e da descrición do proxecto, fai unha análise da documentación recibida. Indica que a zona onde se proxecta a instalación non ostenta ningunha figura autonómica ou estatal de protección de espazos naturais das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, de patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin na Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade. Tampouco está comprendida dentro dos límites de ningunha área protexida por instrumentos internacionais. O proxecto non afecta a ningunha zona húmida das recollidas no inventario de humidaes de Galicia creado polo Decreto 127/2008, do 5 de xuño. Porén, situado a uns 500 m ao sur do aeroxerador SF-05, estaría situado o humidal A Charca. Non se inclúe dentro das áreas prioritarias para avifauna ameazada e/ou zonas de protección da avifauna contra as liñas eléctricas de alta tensión, segundo o establecido na Resolución do 18 de outubro de 2021 da Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Tampouco está incluído dentro do ámbito de aplicación de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas nin están presentes árbores ou formacións incluídas no Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo galego de árbores senlleiras. Sinala que de conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España, na zona de actuación localízanse teselas onde se identificaron hábitats naturais de interese comunitario ou prioritarios e tamén se corresponde coa área de distribución de especies protexidas incluídas no Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA).

Sinalan que se observan discrepancias nas superficies vexetais afectadas e que non se contemplan as superficies afectadas en cumprimento ao recollido na Lei 3/2007, do 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia, sobre a xestión de biomasa.

En relación á avifauna e quirópteros indican que no documento só se presenta un avance de resultados da campaña preoperacional e respecto do lobo, non se dá cumprimento ao establecido no artigo 18.5 do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Respecto das observacións efectuadas polo Servizo de Patrimonio Natural de Pontevedra, salientáanse diversas cuestións. Na visita de campo constataron que tanto o vieiro de acceso ao aeroxerador SF-01, como os aeroxeradores SF-02 e SF-03 e as súas plataformas e vieiros de acceso afectan a matogueira baixa con elevada pedregosidade e o SF-04, a súa plataforma e vieiro de acceso afectan a repoboación de *Eucalyptus nitens* e matogueira. En canto ás gabias de cableado proxéctanse sobre cortalumes e vías de acceso na maior parte e o tramo que comunica a subestación co aeroxerador SF-04 vai por pista existente e cortalumes e atravesa unha repoboación de eucaliptos. A subestación afectaría a unha zona de matogueira alta e pes dispersos de piñeiros, carballos e bidueiros.

En canto á flora protexida o dito servizo indica que segundo a cartografía de distribución de especies de interese comunitario na cuadrícula sobre a que se proxecta o parque eólico cítase *Narcissus cyclamineus*, especie catalogada como vulnerable no CGEA. En relación á fauna fai un resumo do indicado no EsIA detectando varias incongruencias. En canto ás medidas preventivas e correctoras sinala que moitas son de carácter xeral, e non dan resposta aos impactos específicos do proxecto, sendo especialmente significativos a ausencia de medidas encamiñadas á redución do impacto sobre aves e quirópteros. No tocante ao plan de vixilancia ambiental de avifauna tamén son detectadas varias incongruencias, así como falta de definición na metodoloxía a empregar.

Á vista dos antecedentes, da análise da documentación e dos datos achegados polo Servizo de Patrimonio Natural de Pontevedra, a dirección xeral conclúe que hai determinados aspectos que a documentación non achega de maneira satisfactoria para unha adecuada análise e avaliación da interacción co patrimonio natural e biodiversidade, fundamentalmente no relativo aos estudos de avifauna e quirópteros e as súas medidas correctoras. De acordo con isto estima pertinente que se complete a información do EsIA cuns contidos mínimos enumerados no informe que versan, entre outras, na ampliación do inventario de avifauna, medidas aplicables a avifauna e quirópteros e o seu seguimento, inventario de lobos e outros grupos faunísticos e redes primarias de faixas de xestión de biomasa.

En resposta o promotor achega un escrito acompañado dos documentos *Estudio de impacto ambiental del parque eólico de Serra do Farelo. Adenda al EsIA: aclaraciones y ajuste respecto informe DXPN. Enero 2022* e *Estudio de impacto ambiental del parque eólico de Serra do Farelo. Adenda al anexo IV: campaña prospección preoperacional: avifauna.*

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un segundo informe no que considera que a documentación achegada satisfai algún dos aspectos requiridos pero deixa sen cumprimentar outros segundo manifestan ao longo do informe. Entre os aspectos non satisfeitos destaca os seguintes: en relación a avifauna e aos quirópteros, indica que non se pode concordar coa valoración do promotor de suficiencia en canto ao contido aportado, sendo mais ben precaria en canto á intensidade de mostraxe; non se adoptan as medidas adicionais propostas, con especial atención ás relativas ao pintado de aspas e aos sistemas de detección; e non se satisfai o contido solicitado para determinar a xestión da biomasa.

O promotor responde con outro escrito, no que contesta aos aspectos sinalados no informe, e documentación adxunta titulada *Parque eólico de Serra do Farelo. Propuesta de gestión de*

biomasa conforme Ley 3/2007. Junio de 2022 e Parque eólico de Serra do Farelo. Propuesta de medidas de protección para aves y quirópteros. Junio de 2022.

Nun terceiro informe, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural resume os antecedentes e a documentación achegada polo promotor. Analizada a documentación fai unha serie de observacións: reitera a solicitude de completar o estudo de avifauna e quirópteros nos termos indicados, fai diversas puntualizacións ás medidas propostas para evitar a colisión de avifauna e quirópteros e indica a súa conformidade en canto ao indicado en relación á xestión de biomasa, estudo de lobos e inventario de fauna.

Como resposta o promotor achega un escrito onde manifesta a súa conformidade co expresado pola dirección xeral en canto ás medidas de protección de avifauna e quirópteros e adxunta o documento *Parque eólico de Serra do Farelo. Campaña preoperacional avifauna. Integración de documentación complementaria. Periodo: diciembre 2022 – septiembre 2022. Septiembre de 2022.* Segundo os datos recollidos na campaña preoperacional, as especies rapaces detectadas foron *Buteo buteo*, *Falco tinnunculus*, *Pernis ptilorhynchus* e *Milvus migrans*.

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un cuarto informe no que aceptan cada unha das respostas dadas polo promotor. Conclúe que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, polo que emiten informe favorable condicionado a que se autorice coas seguintes condicións:

- O proxecto desenvolverase segundo se recolle na documentación achegada e cumprindo estritamente o apartado 7 do EsIA no que non se opoña ás medidas expostas no informe desa dirección xeral.
- Continuarase a campaña mensual de aves ata xullo 2023, debendo presentar os resultados na Dirección Xeral de Patrimonio Natural. De observarse un aumento significativo da frecuencia de voos e/ou novas especies de rapaces, deberán propoñerse as medidas protectoras necesarias para evitar maiores impactos. As medidas deberán ser aprobadas por esa dirección xeral antes do inicio das obras.
- En ningún momento os hábitats de interese comunitario existentes na contorna, fora da zona das actuacións, poderán verse afectados directamente polos traballos, nin indirectamente por tarefas asociadas aos mesmos.
- Evitarase o depósito de residuos ou produtos sólidos en zonas onde os escoamentos produzan arrastres aos cursos fluviais. En particular, debe terse presente a proximidade de dúas captacións de auga potable. Nesta zona constatouse a cría de varias especies de anfibios, polo tanto, como medida correctora, deberá construírse unha charca adecuada para a reprodución de anfibios unha vez rematada a fase de construción.
- Queda prohibida calquera vertedura de material contaminante e tomaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derrames accidentais dos depósitos de almacenamento de produtos como aceites, graxas e carburantes de motores.
- Todas as augas que saian das zonas de instalacións das obras, derivaranse e someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos. Así mesmo, todas as augas procedentes dos formigonados derivaranse e someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos, regulación do pH e eliminación de aceites e graxas.
- Durante a realización dos traballos non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais susceptibles de ser afectadas. En todo caso, prohibese calquera tipo de vertido que poida afectar á calidade das augas continentais. En

consecuencia, as augas susceptibles de ser afectadas cumprirán en todo momento o indicado sobre calidade mínima exigible ás augas continentais na normativa aplicable.

- A restauración tanto das zonas desmanteladas como das zonas afectadas polas novas actuacións realizaranse segundo o plan de restauración coa finalidade de recuperar os hábitats de interese comunitario existentes na contorna.
- O proxecto debe incorporar as medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión sobre avifauna e quirópteros indicadas no apartado 4.2.5.1.7 desta DIA.
- Darase cumprimento ao indicado no punto 18, efecto barreira das infraestruturas, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Ademais deberán aplicarse as condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión en parques eólicos durante a fase de explotación indicadas ao final do informe desa dirección xeral.

Calquera modificación do proxecto que teña algunha afección sobre o medio natural requirirá o seu informe correspondente.

- O Instituto de Estudos do Territorio emite un primeiro informe no que, tras definir o marco legal, efectúa unha breve descrición do proxecto, do contido do EsIA e das características da paisaxe afectada. Logo disto realiza unha análise do Estudo de Impacto e Integración Paisaxística (EIIP), dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxísticas propostas. Indican que segundo o EIIP, en relación coas AEIP, ao tratarse de áreas enmarcadas nas concas dos seus respectivos ríos, a afección é case inexistente. Pola contra, os numerosos asentamentos que bordean a serra do Farelo, o miradoiro de Cima do Farelo e a estrada N-640 terán unha gran incidencia visual. Estes impactos veranse incrementados pola sinerxía producida por outros parques en tramitación ou funcionamento, que provocará que no 92% da superficie da envolvente de 10 km sexa visible algún aeroxerador. Outros impactos importantes son os derivados da realización de novos camiños e plataformas de montaxe sobre a vexetación existente a afloramentos rochosos.

Conclúe que os principais impactos sobre a paisaxe se producirán debido á intrusión visual na contorna e a incidencia acumulada con outros parques eólicos, ademais do deterioro dos elementos naturais e construídos nalgúns zonas de implantación da infraestrutura. Sinala que o proxecto incorpora un EIIP cuxo contido non se axusta completamente ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, e nos artigos 26 e seguintes do Regulamento da Lei 7/2008, polo que deberá ser completado segundo una serie de indicacións. Entre outras, recóllese o deber de levar a cabo unha análise pormenorizada dos elementos paisaxísticos, completar cun plano da contorna no que se representen os valores paisaxísticos e xustificar a incorporación ao proxecto dos obxectivos de calidade paisaxística e as determinacións das directrices da paisaxe. Completaranse as medidas preventivas segundo o establecido no artigo 30 do Regulamento e nas normas e recomendacións das Directrices da paisaxe que resulten de aplicación, entre as que salienta: estudar a posibilidade de mover ou eliminar os aeroxeradores con maior incidencia visual, estudar a localización do aeroxerador 1 e o seu camiño de servizo, así como a posición 3, a fin de conservar os afloramentos rochosos, integración cromática e textural do edificio de control, posibilidade de realizar plantacións arbóreas para mitigar o impacto visual sobre os núcleos poboacionais.

En resposta o promotor achega un escrito ao que se adxunta o documento denominado *Estudio de impacto ambiental del parque eólico de Sera do Farelo. Adenda al Estudio de impacto e integración paisaxística. Diciembre 2021*, no que o promotor entre outras, realiza unha análise

dos afloramentos rochosos do ámbito propoñendo un novo deseño dos camiños para minimizar a afección aos mesmo.

Nun segundo informe o Instituto de Estudos do Territorio indica que os contidos achegados na addenda veñen a completar o EIIP do proxecto polo que pode considerarse cumprimentado o disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do Regulamento. Indica que en todo caso, deberán quedar oportunamente recollidas nos planos e orzamento do proxecto as medidas de integración paisaxística.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior emite un informe en relación aos efectos derivados da vulnerabilidade do proxecto no que, tras a revisión da documentación achegada, estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo.
- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un primeiro informe no que avalía o posible impacto do proxecto sobre a saúde humana tendo en conta a caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos, identificación das posibles vías de exposición, avaliación da necesidade de medición da exposición e do deseño dun estudo de avaliación de risco para a saúde do proxecto.

En relación ao ruído, indica que non se presenta estudo acústico preoperacional. Expoñen resultados de contaminación acústica na fase de construción e funcionamento, para os que indican que non se superará o límite legal establecido, pero non xustifican a obtención destes datos. En canto ao efecto acumulativo ou sinérxico en relación a outros parques da contorna, o EsIA sinala que debido á distancia non existe posibilidade de efectos acumulativos.

No tocante ao efecto *parpadeo de sombras (shadow flicker)* presentan un estudo no que empregaron un modelizado para o *peor caso* posible, cun límite de 30 horas anuais de exposición ao dito efecto. Considerando ese escenario, para ningunha das vivendas se alcanza o límite establecido. No estudo dos posibles efectos sinérxicos ou acumulativos indican que só podería producirse efecto cunha das posicións de dous dos parques máis próximos e que en ningún caso se superarían as 30 horas/ano. Porén non presenta xustificación de ditos valores. Non se contempla o desenvolvemento dun plan de seguimento específico do dito efecto.

A dirección xeral considera que non se recolle información ou que esta é insuficiente para algúns aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, polo que estima oportuno que o promotor a complete.

O promotor achega un escrito no que trata os aspectos sinalados pola Dirección Xeral de Saúde Pública. Entre eles indica que, respecto do estudo preoperacional de niveis sonoros, non é exixible nin tería obxecto no momento actual, indicando que se fará previo inicio das obras, considerando que a información aportada resulta suficiente para avaliar o impacto acústico do proxecto. Achega adxunto ao escrito, e como complemento ao Plan de vixilancia ambiental, *Ficha protocolo de seguimento de efecto sombra en fase de explotación*.

Nun segundo informe, a Dirección Xeral de Saúde Pública, considera satisfeitos a maioría dos requirimentos feitos no anterior informe porén, considera necesario incorporar un estudo acústico preoperacional.

Na súa resposta o promotor indica que o plan de vixilancia ambiental do EsIA xa contempla a realización dun estudo preoperacional de ruído, polo que considera que a información aportada e o conxunto de medidas previstas no EsIA e o seu programa de vixilancia, así como as medidas que poida establecer a administración, serán máis que suficientes para avaliar o proxecto e garantir a ausencia de impacto sobre a saúde da poboación derivado do nivel de ruído.

Nun terceiro informe a Dirección Xeral de Saúde Pública reitera a necesidade de incorporar un estudo acústico preoperacional.

Na contestación a este informe o promotor remite adxunto o documento *Determinación de niveles de fondo. Parque eólico de Serra do Farelo* no que se realiza un ensaio simple, polo que se comproba, segundo o promotor, que o nivel de ruído é típico de ambientes montañosos e núcleos rurais, existindo marxe máis que suficiente como para que a actividade do parque incida, por adición de fontes, sobre a saúde da poboación.

Nun cuarto informe a Dirección Xeral de Saúde Pública que se consideran satisfeitos os requirimentos feitos no informe previo.

- A Axencia de Turismo de Galicia emite un informe no que conclúe que dado o alcance das actuacións e segundo o estudo de impacto turístico achegado o impacto que terá o parque eólico no turismo rural local así como na súa contorna é reducido.
- Os concellos de Agolada e Antas de Ulla non emitiron informe sobre o EsIA, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe efectuada pola unidade tramitadora.
- A Sociedade Galega de Historia Natural emite resposta indicando que debe avaliarse con detalle e rigor as posibles afeccións a hábitats e a especies protexidas, a protección da avifauna e quirópteros e outras cuestións que xa foron tidas en conta polos organismos competentes.
- A Federación Ecoloxista Galega e a Sociedade Galega de Ornitoloxía non emitiron resposta sobre o EsIA, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe.
- Para todos os informes antes indicados constan no expediente escritos do promotor de conformidade ou de resposta ao seu contido.
- No tocante a alegacións, no expediente recibido constan 42 alegacións, 35 de particulares e 7 de organizacións/asociacións.

Unha parte do contido das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito competencial do órgano ambiental (Plan sectorial eólico, urbanismo, competencia para a redacción de proxectos eólicos, etcétera). No que se refire exclusivamente aos aspectos ambientais (posibles afeccións á paisaxe, Rede Natura 2000, hábitats, fauna, así como a recursos hídricos, ao patrimonio cultural, etcétera), e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, ás ditas alegacións refírense a cuestións que son tidas en conta polos correspondentes órganos competentes e recollidas neste mesmo apartado da DIA, aos aspectos procedementais que se resumen no punto 2.1, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e, por último, ás consideracións do punto 6 respecto da viabilidade ambiental do proxecto sempre que se cumpran as condicións e medidas que se establecen ao longo desta DIA, ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada.

2.3.-Iniciativa empresarial prioritarias

O 25.06.2021 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, o certificado do Consello da Xunta de Galicia do 17.06.2021 no que, como xa se referiu, se inclúe o parque eólico Serra do Farelo como proxecto que foi declarado iniciativa empresarial prioritaria ao abeiro do establecido na Lei 5/2017 e as súas posteriores modificacións. Consecuentemente, segundo indica o órgano substantivo, este resolveu o 27.07.2021 declarar a tramitación de urxencia deste proxecto.

3.-ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Serra do Farelo consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 18 MW de potencia total nos concellos de Agolada (Pontevedra) e Antas de Ulla (Lugo), constituído por 4 aerogeradores de 5,6 MW (1), 4,3 MW (2) e 3,8 MW (1) de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
a	582.275,20	4.737.785,57
b	585.956,45	4.737.785,57
c	588.443,34	4.735.485,57
d	583.875,20	4.733.785,57

A localización dos aerogeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no plano nº2 incluído no documento titulado *Adenda al estudio de impacto ambiental. Ajustes derivados del proceso de información pública y consultas. Septiembre 2022*

4.-CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1.-Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establécese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EslA, na súa addenda e a restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevalecerán fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte ás anteriores, xa que esta é preceptiva e vinculante en todos os seus extremos, segundo o exposto no artigo 5 apartado 4 da Lei 1/1995, de 2 de xaneiro, de protección ambiental de Galicia.
2. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras (shadow flicker)* durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar as 30 horas/ano de exposición, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aerogeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.
3. Deberá presentarse ante a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, previo inicio das obras, un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia, co fin de que os traballos de construción do parque eólico se realicen baixo control e seguimento arqueolóxico.

A modificación do proxecto terá que ser informada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural previo ao inicio das obras.

4. O promotor deberá depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e deberá fixar o órgano substantivo, a cantidade de 267.750 euros, dos cales 114.750 corresponden á fase de obras e 153.000 á de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e só se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes á restauración (coa vexetación debidamente implantada) como ás demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2.-Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas.

4.2.-Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.
2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.
3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.-Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou

vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela, as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. No acceso principal do parque eólico, por desenvolverse na área de influencia das cabeceiras dos regos da Fonte e do Val, e en calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as sinaladas que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece no punto 4.2.3.5 da DIA.

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas ou produtos residuais susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. En relación co humidal denominado A Charca, localizado ao sur do vieiro de acceso ao parque, prestarase especial atención á súa sinalización e balizamento previo ao comezo das obras para evitar posibles danos. Preservarase de verteduras, tránsito de maquinaria ou calquera outro dano. O persoal de obra deberá estar informado das ditas limitacións.
5. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno, polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.
6. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación.

7. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o transvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque, realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, esta rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque.

8. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.
9. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberán entregarse a un xestor autorizado.
10. O pozo de barrena para o abastecemento de auga do edificio de control deberá contar co recoñecemento do dereito ao uso privativo ou coa correspondente concesión por parte da administración hidráulica.

4.2.3.-Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

Prestarase especial atención ao tramo de acceso ao parque eólico, na contorna da estrada N-640 por tratarse dunha área con abundancia de elementos patrimoniais.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.
3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso se seleccionarán zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.
5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.
6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.
7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.
8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).
9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.
10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso daígunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.
11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4.-Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán ser xestionados en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.
2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, provisión de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dispoñer dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.
4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control durante a fase de funcionamento. Sinalarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirse en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.
5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5.-Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto deberá garantirse que non se verán afectados os compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1.-Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.
2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.
3. Entre as aves rapaces que fan uso da zona do parque, como son as rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerable no CGEA), ou outras que nidifiquen sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas.

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona afastada) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén un plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.
5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aeroxeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disuasores automáticos, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA

7. En relación co punto anterior, incorporaranse medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión para avifauna e quirópteros.

Para tal fin as medidas a incluír respecto aos quirópteros son:

- Restringir a rotación das pas das turbinas o máis posible por baixo da velocidade de réxime, determinando a velocidade do vento en buxe por baixo da cal os aeroxeradores permanecerán parados.

- No plan de vixilancia ambiental informarase sobre os tempos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeradores permaneceron parados por este motivo.

En canto ás medidas para a protección de aves son as que seguen:

- Implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisións como sistemas de detección baseados en vídeo (DtBird ou similar), que son sistemas que traballan de forma independente para facer un seguimento das aves e mitigar a mortalidade nos emprazamentos de turbinas eólicas. O sistema detecta as aves automaticamente e pode adoptar dúas medidas independentes para mitigar o risco de colisión das aves: activar sons de alerta ou parar a turbina eólica.

Consideraranse as aves rapaces identificadas no EslA, no estudo preoperacional de avifauna, *Buteo buteo*, *Falco tinnunculus*, *Pernis ptilorhynchus* e *Milvus migrans* e as que poidan aparecer na ampliación do dito estudo. Se durante os traballos de vixilancia ambiental, se detectase a presenza doutras especies de rapaces, o sistema deberá ampliar a protección a estas.

- Como medida disuasoria pasiva, o pintado en negro dunha das aspas de cada un dos aerogeneradores. O plan de vixilancia ambiental medirá a mortalidade observada neste parque e será comparada coa mortalidade dos parques lindeiros xa existentes, con aerogeneradores sen pintar, para informar se a medida é ou non eficaz, e para que especies.

8. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérgicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta así mesmo as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.5.2.2.-Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.
2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.
3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.
4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.
6. Para garantir a non afección e a conservación de especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.
7. En canto aos hábitats naturais e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

Observaranse de xeito específico ás teselas ocupadas por hábitats naturais de interese comunitario ou prioritarios do ámbito do parque (4030, 4020* e 4090*).

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación, etcétera). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6.-Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.
2. Os afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico existentes na zona, deberán ser respectados sen que se vexan afectados polas obras.

Delimitaranse as distintas zonas de obra co seu balizamento sen ocupar terreos fóra dos previstos.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
 - No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
 - No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, das existentes na contorna, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
 - A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
 - Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.
1. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre meteorolóxica e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (o edificio de control pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas pola desmantelamento.

4.3.-Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.
2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberásele notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo, para

que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.
4. Así mesmo, o promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5.-PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1.-Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordes coas novas problemáticas xurdidas.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánse incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- As tomas de mostras, medicións e/ou analíticas deberán ser realizadas por un organismo de control autorizado ou entidade acreditada ou autorizada, e os resultados terán que vir asinados por persoal técnico da entidade. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de control.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EslA ou nesta DIA, comunicaráse inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2.-Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, terase en conta o seguinte:

- En canto aos puntos de control que deberán establecerse para o seguimento dos niveis sonoros na fase de funcionamento, estarán localizados no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, co fin de considerar os receptores potencialmente máis vulnerables. Deberán considerarse puntos de medida os núcleos poboacionais próximos ás infraestruturas. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1:10.000.
- Deberase efectuar unha campaña preoperacional con medicións en todos os puntos, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñen en cada período de seguimento.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuaranse medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa. Na fase de funcionamento a frecuencia será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo e tamén trimestral durante o segundo ano de explotación, podendo se logo variar en función dos resultados obtidos.

2.-En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...) detección de atropelos, control de obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna e no de quirópteros (naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor ou do que se poida derivar da condición 4.2.5.1, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxos (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do

parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.

- Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aeroxeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluírase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección para corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
- Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
- Defínense as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA.
- Segundo o establecido no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e no punto 4.2.5.1.7 desta DIA deberán incorporarse as seguintes actuacións relacionadas coa comprobación da efectividade das medidas para evitar o impacto por colisión:
 - Avifauna: deberase prestar atención a se o sistema de detección baseado en vídeo detecta un aumento da frecuencia doutras rapaces, co fin de ampliar a protección ás mesmas, así como medir e comparar a mortalidade por impacto observada no parque eólico coa de outros parques lindeiros (pas sen pintar).
 - Quirópteros: deberase informar dos tempos nos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e da porcentaxe de parada dos aeroxeradores.
- Descríbese o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.

- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

5.3.-Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EsIA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EsIA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:
 - a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
 - b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
 - c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, preservación do humedal A Charca, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna, quirópteros e lobo, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais

e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.

- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co plan de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.
2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:
- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
 - b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial da zona de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
 - c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras ou compensatorias. Inclúirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores e da subestación.
 - d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros e subestación. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).
3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:
- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
 - b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna, quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.2.5.1.7 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos

posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no anexo I do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegárase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. **Informe previo ao abandono:** cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.
5. **Informe posterior ao abandono:** transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflecta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6.-PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental do proxecto nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Xefe do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos

Manuel Díaz Cano

Subdirectora Xeral de Avaliación Ambiental

CONFORME

Juan Manuel Camiño Soto

RESOLVE:

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Serra do Farelo, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e remitiráselle ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter cantas autorizacións, licenzas, permisos ou informes que sexan necesarios para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, a 11 de novembro de 2022

A Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático

P.D. Resolución do 9 de novembro do 2022

A Subdirectora xeral de Coordinación Ambiental
María del Mar Ferreiro Broz

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL DO PROXECTO PARQUE EÓLICO SERRA DO FARELO, NOS CONCELLOS DE AGOLADA (PONTEVEDRA) E ANTAS DE ULLA (LUGO), PROMOVIDO POR AV SERRA DO FARELO, S.L.U.

(CLAVE: 2022/0083)

